

Osnova – surdopedie

Předmět surdopedie

- výchova, vzdělávání, komplexní rozvoj jedinců se sluchovým postižením
- okruh osob se sluchovým postižením:
 - neslyšící – praktická a úplná hluchota
 - ohluchlí – prelingvální x postlingvální ztráta sluchu
 - nedoslýchaví – lehká, středně těžká, těžká nedoslýchavost (rozdělení dle ztráty v dB)
 - osoby s tinitem
 - osoby s kochleárním implantátem
- medicínské pojetí hluchoty x kulturní pojetí hluchoty (Neslyšící jako jazyková a kulturní menšina)

Stavba ucha

- vnější ucho
- střední ucho
- vnitřní ucho

Základní diagnostické zkoušky sluchu

- OAE
- slovní a tónová audiometrie
- tympanometrie
- vyšetření BERA, CERA

Rozdělení sluchových vad

- převodní vady
- percepční vady
- smíšené vady
- centrální vady

Pomůcky pro osoby se sluchovým postižením

- sluchadla
- kochleární implantát
- FM pojítka
- indukční smyčky
- telefony se zesíleným zvukem
- vibrační a světelné signalizační pomůcky
- software pro PC a mobily

Komunikační systémy neslyšících

- vymezeny v zákoně č. 384/2008 Sb. o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, který novelizoval zákon č. 155/1998 Sb., o znakové řeči
- český znakový jazyk
- znakovaná čeština
- prstová abeceda
- vizualizace mluvené češtiny
- písemný záznam mluvené řeči

Komunikační systémy hluchoslepých

- Lormova abeceda
- daktylografie
- taktilní odezírání a vibrační metoda Tadoma

Podmínky vzdělávání žáků se sluchovým postižením

- právo na výběr vzdělávací cesty:
 - orální přístup
 - bilingvální přístup
 - totální komunikace
- znalost problematiky sluchového postižení pedagogy, individuální přístup
- zajištění logopedické péče podle potřeb žáků
- úprava prostoru pro zajištění dobrých akustických podmínek
- technické vybavení a kompenzační pomůcky
- zajištění podmínek pro odezírání x zajištění tlumočnicka znakového jazyka (v případě integrace)

Systém péče a vzdělávání žáků se sluchovým postižením

- Středisko rané péče pro sluchově postižené
- SPC pro sluchově postižené
- MŠ, ZŠ, SŠ pro sluchově postižené
- integrace do běžné školy

Střediska rané péče

- služba sociální prevence dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- služba poskytována celé rodině především v domácím prostředí (terénní služby x ambulantní služby)
- pro děti od narození do 4 let (do 7 let u kombinovaného postižení)
- podpora vývoje dítěte (zejména volba vhodné komunikační cesty)
- zprostředkování kontaktu na odborníky
- zapůjčování pomůcek a literatury
- pobytové akce

Standardní činnosti speciální SPC pro sluchově postižené

- rozvoj orální komunikace (dechová, hlasová, artikulační cvičení)
 - individuální logopedická péče
 - sluchová výchova
 - nácvik odezírání
 - rozvoj vizuálně motorické komunikace (znakový jazyk)
 - kurzy ZJ pro rodiče, pedagogy
- více viz příloha č. 2 vyhlášky 72/2005 Sb.

Úkoly MŠ pro sluchově postižené

- rozvoj hlasu
- rozvoj zrakového vnímání, nácvik odezírání
- sluchová výchova
- rozvoj řeči
- začátky čtení pomocí globální metody

ZŠ pro sluchově postižené

- možnost prodloužit docházku na 10 let
- možnost úpravy obsahu učiva na úrovni ŠVP
- předměty speciálně pedagogické péče – např. individuální logopedická péče

SŠ pro sluchově postižené

- učňovské obory – např. malíř, kuchař, truhlář, elektrikář
- maturitní obory – gymnázium, asistent zubního technika, hotelnictví a turismus (Praha), informatika v ekonomice (Brno), předškolní a mimoškolní pedagogika (HK), informační systémy (Valašské Meziříčí)

Vysoké školy

- obory: Čeština v komunikaci neslyšících – FF UK Praha, Výchovní dramatika neslyšících – JAMU Brno
- integrace – podpůrná střediska při univerzitách – např. Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky Teiresiás při MU Brno – tlumočnické, zapisovatelské, asistenční služby